

DEBRECZENI ÚJSÁG

Előfizetési ár helyben és vidékre:
Egy hóra 1 korona 90 fillér, negyedévre 3 korona, félévre 10 korona, egész évre 28 korona.
Megjelenik kivétel nélkül minden nap.

Felölőszerkesztő és laptulajdonos:
THAN GYULA.

Szerkesztőség és kiadóhivatal
Debrecen, Kossuth-utca 3. sz., I-ső emelet.
(Debreceni Első Takarékpénztár-épület.)
Egyes szám ára 6 fillér.

Az oroszok visszavonulása Csernovitz felé.

Német győzelem a francia fronton is. Hat hónapi buvárhajó-harc eredménye öt millió tonna hajótér megsemmisítése. —

Az orosz fronton és a front mögött döntő események folynak, melynek jelentősége ki fog hatni a világháború végeredményére is. Szabályosan kidolgozott haditerv szerint, a Hindenburg-taktika főlényes biztonságával folynak a hadműveletek. Most tűnik ki a központi hatalmak és természetesen elsősorban a németek taktikai fölénye az oroszok számbeli túlsúlya fölött. Ez a hadászati fölény érvényesül most oly mértékben, mint a három éves háború alatt soha.

Olyan szabályszerű pontossággal indult meg az orosz front felgöngyöltése, hogy nem is lehet előre látni, hol fog megállni az offenzíva hatalmas lendülete? A legközelebbi cél bizonyára a monarchia területének megtisztítása. Ez oly gyorsan halad előre, hogy már pár nap múlva Galici területén nem lesz ellenséges katonák, csak hadifogoly.

Delatyn, Ottinia, Tlumac és Bucac elfoglalását jelenti egyszerre a mi vezérkarunk Stanislau és Tarnopol visszahódítása után 24 órával lendületére lehet következtetni. Ez a Körösmező—Stanislau—Lemberg közti fővonalkunk visszaszerzését is jelenti egyúttal, valamint azt is, hogy Máramaros északi csücskéből kitakarodott az ellenség.

Most a Dnyeszter és Pruth közt nyomulnak előre csapataink Kolomea és Zaleszczyki irányában; ezzel olyan erős nyomást gyakorolnak máris a Bukovinában álló, orosz seregekre, hogy azoknak a legnagyobb sietséggel kell végrehajtani a visszavonulást, nehogy a Zbruz mentén gyorsan előtörő német csapatok elbök vágjanak. A nyomásnak összroppantó erejét már Moldóvában is érzi az orosz-román front.

Az entente párisi tanácskozás a Balkán-kérdést úgy oldották meg, hogy Görögországra bízták Szerbia fölszabadítását és Sarrail visszahívását határozták el, ami tulajdonképpen azt jelenti, hogy Szerbia fölszabadítását teljesen föladták, Görögországot pedig, miután erőszakkal belkényszerítették a világháború véres forogatójába, egyszerűen cserben fogják hagyni. Ez lesz a sorsa Olaszországnak is.

Nagyon jó jel, hogy Sarrail visszahívását elhatározták; azt mutatja ez, hogy már a Sarrail seregére is égető szükség

van a francia fronton, mert az Unio segítségével nem akar jönni. Ez a kilátásba helyezett segítség nagyon bizonytalan, mert hiszen a sorozások még most folynak és nem is akadálytalanul. Canadában és az Unioan rohanvást terjed az antimilitarista mozgalom és már a sorozás ellen is tiltakoznak. Londonban és Párisban nagy az aggodalom Oroszország miatt is, de talán még ennél is nagyobb aggodalmat kelt az a szerény, de sokat jelentő berlini hír, hogy ez év február elseje óta az elszűlyesztett, ellenséges hajótér immár meghaladja bőven az öt millió tonnát. A buvárhajóharcnak oly kiváló eredménye ez, melyhez nem kell magyarázat. A központi hatalmak már csak valahogy kibírják a háborút, de addig bírja az entente?

A vezérkar jelentése.

Budapest, július 26. (Keleti harctér.) Mackensen vezértábornagy hadserege: Nem voltak nagyobb harci cselekmények. József főherceg vezérezredes hadsereg-arcvonala: A felső Susitánál az ellenség ismét élénk tevékenységet fejt ki. Kövess vezérezredes hadseregénél elragadtuk az oroszoktól a Babaludovát. E magaslatról északnyugatra az ellenség feladta kárpáti állásait és kelet felé hátrál. A Tatárszorosnál az oroszok ellenállásának leküzdésében különösen kitüntette magát a Mária Terézia cs. és királynő nevet viselő, kipróbált 32. gyalogezred. Lipót bajor herceg vezértábornagy hadsereg-arcvonala: Böhm-Ermolli vezérezredes hadserege elfoglalta Delatyn, Ottyniát, Tlumacot és Bucacot; német csapatok Trembovla nyugati szélén állanak. Tarnopoli sikerünket több magaslat meghódításával kiszélesítettük.

(Olasz harctér.) A szokásos ágyutüzélesen kívül nem történt különös esemény.

(Balkán harctér.) A helyzet változatlan.

Németország harcai.

Ludendorff első főszállásmester jelentése.

Berlin, július 26. (Nyugati harctér.) Rupprecht trónörökös hadserege: A tengerpart és a Lys között változatlan hevességgel folyik tovább a tüzérségi harc, mely sokszor pergőtűzzé fokozódott és éjszaka is csak kevésbé hagyott alább, virradatkor pedig újból a legnagyobb erőre kapott. Az angol felderítő előretörések

tovább folynak, de eredményt nem értek el. Artoisban a Lens melletti állásaink ismét heves tűz alatt állottak. Monchnál a lübecki rohamosztagok lángszórókkal együttműködve elfoglaltak egy fontos árokkrést, amelynek visszafoglalását az ellenség három ízben hiába kísérelt meg. A német trónörökös hadserege: Kötöny tüzérezredés után este westfali ezredek részei az Aillestől délre fekvő francia állásokat 18 kilométer szélességben és 400 méter mélységben rohammal elfoglalták. Ma reggel alsórajnai zászlóaljok Hurtee-sise majortól északra meglepetésszerűen előretörték és elragadták az ellenségtől a hegygerinc uralkodó részét. A Champagneban schleswig—holsteine és brandenburgi rohamcsapatok egy bravuros előretörést eredményesen hajtották végre: elfoglaltak a Mont Haut-on a július 14-ike óta még a franciák kezében maradt területnek maradványait. Az ellenség mindhárom harcmezőn eredménytelen ellentámadásokat intézett, amelyek csak növelték véres veszteségeit; összesen 1150 foglyot, köztük 46 tisztet és számos lövész-árok foglyot szállítottunk be.

(Keleti harctér.) Lipót bajor herceg vezértábornagy hadsereg-arcvonala: Eihorn vezérezredes hadserege: Smorgotól délre összpontosított tüzérségi tűzünk az oroszok betörési pontját szűkebbre szorította; az ellenség kénytelen volt visszahúzódní előbbi állásunk majdnem egészen kezünkben van. Böhm-Ermolli vezérezredes hadserege: Hadosztályaink harcok közben elfoglalták a Tarnopoltól északkeletre, valamint a Gniecna szakaszon egészen a Trembovla—Husiatin országutig fekvő magaslatokat; tovább délnyugatra elfoglaltuk Bucacot, Tlumacot, Ottyniát és Delatyn. József főherceg vezérezredes arcvonala: A Dnyesztertől északra gyakorolt nyomás következtében az orosz kárpáti arcvonala immár a Tatárhágótól délre is megingott; az ellenség itt Csernovitz irányában vonul vissza. Tegnap az oroszokat a Babaludova magaslatairól támadásunkkal visszavetítettük. Mackensen vezértábornagy hadserege: Délről a sötétség beálltaig élénk tüzeharc a Szereth alsó folyásánál.

(Macedon arcvonala.) Nincs újság.

Az entente tervei.

Elintézték a Balkánkérdést.

Genf, július 26. Az entente párisi konferenciáját Ribot francia miniszterelnök nyitotta meg a következő szavakkal:

— Meg akarják vizsgálni és be akarják fejezni a szövetségesek katonai terveiket a Balkánon. Két hónap óta Görögországban újabb események történtek. Egy személyi hatalom alkotmányellenes

viselkedésétől akadályoztatva Görögország nem haladhatott érdekei és hagyományai útján. A védő hatalmak erőszakkal kényszerítették Görögországot arra, hogy helyreállítsa az alkotmányt és ma Görögország mellettünk van, ami megváltoztatja a Balkánon a katonai helyzetet. Elégtétellel állapítjuk meg, hogy a harmadik, háborús esztendő nem gyengítette meg egységünket és győzni akarásunkat.

(Sovány viagsztalást, mert az akarat nagyon messze van a végrehajtástól. Görögország részvétele a háboruban nem jelenti a Balkánkérdés megoldását az entente kívánsága szerint, csupán Görögország tönkrejutását, mert hamarosan Szerbia és Románia sorsára fog jutni.)

Sarrail hazahívása.

Hága, július 26. Az északamerikai Unió lemondott az entente páris konferenciáján való részvételéről, mert a Balkáni kérdések nem érdeklők. Az entente konferenciája Sarrail visszahívása mellett fog dönteni.

Az orosz helyzet.

Az anarchia nőttön nő.

Zürich, július 26. Párisban és Londonban nagy a nyugtalanság az oroszországi események miatt. Július 25-én keltezték, pétervári távirat szerint az anarchia növekvőben van és minden remény elveszett a rend helyreállítására. Odessában július 24-én valóságos vérfürdő volt. Számos, vidéki városban progromokat rendeztek és véres összeütközések voltak a kormány hívei és a lázadó csapatok közt. Be láthatatlan, hogy hová fejlődnek az oroszországi viszonyok.

Nagy sztrájk Moszkvában.

Stockholm, július 26. Moszkvában 60.000 munkás sztrájkba lépett a pétervári események miatt.

Kerenszki nyilatkozata.

Basel, július 26. Kerenszki nyilatkozatát az egyik baseli lap közli. Kerenszki azt mondta, hogy érzi halálos betegségét, de addig cselekedni fog, amíg lehet, hogy az ellenségtől megmentsse hazáját. Semmi sem tarthatja vissza kötelessége teljesítésétől: se fenyegetés, se merénylet, mert az életével már keveset törődik. Ezután megmutatta balkezét, mely egészen megfeketedett és merev.

Lenin önként jelentkezett.

Stockholm, július 26. Lenin és Trockij önként jelentkeztek és kérték letartóztatásukat, hogy meg ne neküljenek a meklincseléstől és kímáltassák az ellenük emelt vád alaptalanságát.

Az offenzíva eredménye.

Zürich, július 26. Az Oroszország elleni offenzíva-írja a semleges sajtó, hogy az entente-nak ebből meg kell állapítani, miszerint a monarchia ereje nem ernyedt el. A harctéri események nagy hatással lesznek Oroszországra.

Az entente békefeltételei.

Hága, július 26. Az entente konferenciáján nem csak a hadviselés kérdéseivel fog foglalkozni, hanem a békefeltételekkel is.

Anglia hajóvesztései.

Rotterdam, július 26. Anglia hetenkint 20 élelmiszerszállító hajót veszít a buvárhajó-harc következtében, míg ezzel szemben csak 6 új hajót képes visszabocsátani. Az entente a legnagyobb erőfeszítés mellett sem képes fokozni a hajógyártást.

Canadának elég volt.

Tiltakozás a sorozás ellen.

Newyork, július 26. Canadában nagyarányú antimilitarista mozgalom indult meg. A lakosság tiltakozik a sorozások ellen. Illeszkedik a helyzet az Unióban is.

Az oroszok feladják a kárpáti frontot.

Berlin, július 26. Wolff-ügynökség jelenti

este: Flandriában a tüzharc némileg csökkent. T. v. v. b. i. sikereink Kelet-Galiciában arra kényszerítették az oroszokat, hogy a Kárpátokig feladják kárpáti frontjukat.

Poincaré bukás előtt.

Zürich, július 26. Poincaré köztársasági

elnök lemondása a küszöbön van. Az elnök állása erősen veszélyezteteti és súlyosítja az a körülmény, hogy ellenfelei elére állott Clemenceau, akinek egyetlen célja Poincaré megbuktatása.

Weszprémy Zoltán főispán

ünnepélyes beiktatása.

Hajdúvármegye és Debrecen város közgyűlése.

Meleg ünnepséggel iktatta be tegnap délelőtt Hajdúvármegye és Debrecen város törvényhatósági bizottsága Weszprémy Zoltánt, az új főispánt. Az új idők hajnalhasadását üdvözölték az ő megjelenésében: azét a demokratikus evolúciót, amely világzengés közben született meg a történelem méhéből. Nem egy politikai párt és nem emberek teremtették meg a demokráciát, hanem a történelem hordozta azt méhében, amint ahogy — mint azt Madách nagyszerűen juttatja kifejezésre — „nem a kakas szavára kezd virradni, hanem a kakas kukorikol, merthogy virrad...”

Az új idők mély megértése a legfelsőbb királyi akaratban hívta el és bizta meg az ország ügyeinek vitelével az új kormányt, amelynek liberális szellemét van hivatva képviselni itt Weszprémy Zoltán. Mindenki egyetértett és egyetért abban, hogy kiválóan méltó ő erre a kitüntetésre. Egész pályája, életének minden munkássága ezt a szabadelvű, felvilágosodott irányzatot szolgálta meggyőződéssel és színteliséggel. És most, amikor ez az irányzat kibontakozásában egy eddig alig sejtett gyönyörű perspektívát mutat, méltán fűzhetünk a legszébb reménységeket a Weszprémy Zoltán újabb főispáni működéséhez.

Tudjuk, hogy a vármegye és a város ügyeit is mindenkor szíven viselte. Erről szinte felesleges is volt vallomást tennie. Amit mindezekre vonatkozólag kifejezésre juttatott, az itt is csak az ő gondolatvilágának a vezérmotívuma:

— Dolgozni mindig mindenki érdekében, egy szóval: a közönségért!

Ezért üdvözölheti szeretettel, bizalommal Weszprémy Zoltánt főispáni székében mindenki: az egész közönség.

Az ünnepélyes installációról az alábbi tudósításban számolunk be:

A vármegyeházán.

Délelőtt 10 órakor tartotta meg Hajdúvármegye rendkívüli közgyűlését Pákozdy Sándor alispán elnöklétével a törvényhatósági bizottsági tagok nagy érdeklődése mellett Debrecen város tanácsának, katonai és polgári képviselője jelenlétében.

Az új főispáni kinevezésről szóló belügyminiszeri leirat felolvasása után küldöttség hívta meg Weszprémy Zoltánt, akit beléptekor nagy éljenzéssel fogadtak. Az új főispán letette az esküt, majd pedig általános ügyelem közben az alábbi beszédet mondotta:

A főispán beszéde.

Nagyságos Alispán Ur! Tekintetes törvényhatósági bizottsági Mélyen tisztelt Közönség!

Elfogadás és meghatottság szállja meg lelkesemet, amikor Istennek, hazámnak felsőleges Királyomnak és a törvényhatóság közönségének tett esküm elhangzása után immár másodízben foglalom el szeretett szülő vármegyémnek főispáni székét.

Tízennyeg esztendővel ezelőtt, amikor az előttem kedves emléku régi ódon vármegyei székhez közgyűlési tarmében mint új főispán-jukat installáltuk, jól emlékszem azt mondtam, „hogy főispáni állásomat azon erő elhatározással foglalom el, hogy szerény tehetségemet, tudásomat, egész akarat erőmet és lelkesedésemet főispáni állásomnak szentelve, mindent elfogok követni arra nézve, hogy azt a bizalmat, mellyel engem a legmagasabb királyi kegy kitüntetett, azt a rokonszenvet, szeretetet, meleg ragaszkodást, amellyel vármegyém közönsége érdememen felül is körül vett, jó akaratú törekvéseimmel valamely mértékben legalább kiérdemeljem.”

Ezt a nyilatkozatomat megújítom, most e gyönyörű új vármegyei székhez díszes közgyűlési tarmében.

En tek. törvényhatósági bizottság, mint jó kalvinista ember, azt a hitet vallom, hogy az ember sorsát az életnek minden viszonylatában az Isteni Gondviselés vezeti és irányítja!

Az Isteni Gondviselés rendelkezésének tekintem tehát azt is, hogy erre a díszes, de különösen a mai viszonyok között nagyon nehéz, nagyon felelősségteljes állásra, amelyre pedig — Isten a tanún — nem törekedtem, az új kormány bizalmából, felsőleges királyunk kegyelméből vissza hivatnom. Ez a vallásos hitem adott nekem erőt s bizalmat arra, hogy fogytökös erőm tudatában is, ezt a nagyszelű megbízatást elvállaljam!

De megerősített engem ebben az elhatározásomban az is, hogy úgy tartom miszerint ebben a virzivatáros időben mindenkinél helyet kell találni ott, ahova őt a legtetszőbb akarat rendelni, parancsolni jónak látja. Továbbá egyéni érzesem, politikai felelősségem is azt diktálja nekem, hogy a legszentebb kötelesség s a legmagasabb feladat és dicsőség is szeretet hazánk demokratikus átalakulása nagy munkájában vezető helyen részt venni, ha erre alkalom nyújtatik.

Az ország demokratikus átalakulásával kapcsolatos kormány programról szólva azt hiszem tek. törvényhatósági közgyűlés, hogy elegendő ha e tekintetben röviden csak annyit jelentek ki, hogy szívből, lélekkel, egész meggyőződésemből híve vagyok annak az irányzatnak, annak a programnak, melyet a mai alkotmányos, demokratikus kormány zászlójára tűzött. Ezt különben talán még felesleges is kijelentennem, mert hiszen ha ez nem így volna, nem is ehetnék a mostani kormányban a képviselője. Azt pedig úgy vélem megint nem kívánják tőlem, hogy én — sokkal öröleőbb szavakkal fejtegessem azt a demokratikus szociális programot, amelyet a miniszterelnök ur a kormány nevében a parlament előtt oly gyönyörűen kifejtett, amit mindnyáján úgy is jól ismernek.

Ami továbbá a törvényhatóság kormányzatában követendő irányelveimre vonatkozó programomat illeti, én tek Törvényhatóság megint úgy gondolom, hogy ez alól is felmentenek érezhetem én magamat, mert hiszen ebben a vármegyében én nem vagyok új ember.

Hiszem 30 esztendőt meglaladó időt töltöttem különböző hivatali állásokban — az állásoknak mondhatni minden fokozatán keresztül — menve — a vármegyei szolgálatában. Mondhatom itt élttem le körükben ifjuságot, fárad koromat, ösmerhetik s ösmerik is egész egyéniségemet, egész múltamat s így elegendő — legalább én úgy vélem — ha azt jelentem ki, hogy programom lesz jövőben is a múltam! S hogy így törekvesem lesz a jövőben is az, hogy hazámnak, vármegyémnek munkásságommal javára, hasznára léhessek.

Politikám lesz jövőre is a béke ápolása, a hol kell a kitengesztelés, a jognak, törvénynek, igazságnak alkalmazása minden téren. Mostani rövidre szabott székfoglalómban is azt mondom, amit a múltban mondtam — hogy én főispáni székemben nem ismerek más feladatot, más óhaját, mint a kormányzatomra bízott két törvényhatóság érdekeit teljes odaadással szolgálni, munkálni, de hogy ezt eredményesen tehessem, szükségem van mindnyájuknak buzgó támogatására.

Ajtóm a jövőben is nyitva áll mindenki előtt. Nem lesz az a panasz, az a kérelem, az a

APOLLO
Ma,
Pénteken
Előadás fél kilenckor emelt helyekkel.

Berky Lili
Gózon Gyula
K. Balogh Böske
és Kovács Andor
fővárosi művészek
vendégjátéka.

URANIA
Ma,
Pénteken
Előadások 6 órától folytatólagosan.
— A utolsó előadás 9 óra kor rendez helyekkel.

Nagy zenekar kísérettel.
Mind a idők legizgalmasabb detektív története

A Duju ember
detektív d. Am 3 f. Ivonában.
második rész. Főszereplő Ang-Hertl

Mozibandi kalandja
bohózat 4 f. Ivonában.

tanács — származzék az nagytól vagy kicsinytől — amely nálam jóakaratu meghallgatásra s lehető orvoslásra ne találja.

E perctől fogva ismét az önöké kívánok lenni egészen!

Adj az Isten áldását az én becsületes törekvéseimre!

Kérem ajándékozniak meg engem bizalmukkal s tartsak meg irányomban ezután is mindenkor hálásan tapasztalt jóindulatukat, szeretetüket s támogassanak nehéz feladatom teljesítésében! (Hosszantartó eljenzés.)

Az üdvözlések.

A vármegyei törvényhatósági bizottsági tagok részéről Köblös Samu tartalmas beszédben üdvözölte a főispánt. Majd utána Rásó István főjegyző a vármegyei tisztikar nevében az alábbi beszédet tartotta:

Méltóságos főispán Ur!

Hajduvármegye tisztikara őszinte örömmel és megnagyváltással vette tudomásul a m. kir. belügyminiszter urnak a törvényhatóság közönségéhez intézett s előbb felolvasott azt a közlést, hogy 5. százári es apostoli királyi Felső Méltóságodat e vármegye főispánjává legkegyelmesebben kinevezni méltóztatott.

Méltóságos Urain! Minden gondokodó ember előtt immár elvitathatatlanul világos az a tény, hogy a teánk kenyszerített nagy világháboruban, amely különösen nekünk magyaroknak a lét vagy nem lét kérdéséből jelent, a végső cél: a győzelem érdekében egyforma fontossággal bír. két csapat-ten küzdünk. Az egyik a harc — a másik a munka mezeje.

A harcmezőn hős fiaink ágyuk döngése, fegyverek ropogása között halált megvető bátorsággal, vért hullatva védi a világot minden tájéka felől reánk terő ellenségünkől hazánk szent földjét. A másik csatatéren lázas kitarással folyik a polgári munka, verejtékes harcot víva ellenségeink ama gyalázatos törekvéseivel, hogy kuszhatetűsükkel kússák legválságosabb állapotba a leggyőzhetőbb fegyver.

Mi tisztviselők ez utóbbi csatatéren küzdünk s ennek a hadseregnek alkotjuk egyik kicsiny, de lelkes csapatját, hogy miként állottunk meg eddig helyeinket, annak elbírálása feladatát határozzák meg, különösen a vármegyei közönsége hivatalát. De ha sikereket értünk el ebből oroztan rész illeti a mi volt vezérünket, a Méltóságod hivatalát, előjött, aki minket, működésünkben mindenkor hathatósan támogatott s nehéz idegekkel romboló munkálkodásunk közben nem ritkán hivatalos, de jó baráti szavakkal lelkesített. Tagadhatatlan — Méltóságos Urain! hogy egy ilyen vezérnek az elvesztése mindnyájunknak térdalimat okozott. De a milyen fájdalomt kellett a veszteség, épen olyan igazi örömet váltott ki bennünk az a legkegyelmesebb királyi elhatározás, amely méltóságodat vármegyének élére állította. Örülünk mi a Méltóságod álnvezetésének azért, mert Méltóságod ismer bennünket, különösen pedig, mert mi is ismerjük Méltóságodat. Ismerjük Méltóságod közigazgatási mely tudását, melynek áldados hatását e vármegye közönsége három évtizeden keresztül érezte. Résesei voltak annak az igazi tisztvársi szeretetnek, amellyel Méltóságod irántunk mindig viselkedett. Tudjuk azt, hogy Méltóságod, aki hosszú közpályán a munkás tisztviselő példányképe volt, a munkát mi főként is megfogja kívánni, de tudjuk azt, mert hiszen ezt a múltban már be is bizonyították. hogy a kötelességét becsületesen teljesítő tisztviselő — szeresse hazáját bármely politikai hitvallásszerint — Méltóságod támogatására minden körülmények között számíthat. Mi Méltóságodat a rég megszerzett jog alapján a magunkénak tartjuk s a mindon én hivatali állásának elfoglalása alkalmából tisztviselő társaim nevében is őszinte tisztelettel, bizalommal — s engedje meg a kifejezést — tisztvársi meleg szeretettel üdvözlöm, arra kérem, legyen a mi működésünk becsületes bírója, de legyen a mi jogos érdemeinknek hathatós támogatója. Abban a biztos tudatban, hogy ez így lesz, kérem Méltóságod működésére az Isten áldását s köszöntöm régi otthonában, a mi körünkben. (Eljenzés.)

Majd Wessprény István országgyűlési képviselő emelkedett szólásra s kifejtette, hogy a főispánváltás politikai esemény. Örül Wessprény Zoltán visszajöttén, aki a munka embere s mint ilyen, maga a demokratizálás ténye.

Végül a közgyűlés egyhangulag elhatározta, hogy táviratilag üdvözli a miniszterelnököt és a belügyminisztert.

A városházán.

Dobrecen város törvényhatósági bizottsága délelőtt 11 órakor gyűlt össze a főispánt installáló rendkívüli közgyűlésre, amelyet Márk Endre udv. tan., polgármester nyitott meg nagy érdeklődés mellett. Csóka Samu főjegyző bemutatta a belügyminiszteri leiratot Wessprény Zoltán főispáni kinevezéséről. Majd küldöttség hívta meg az új főispánt, akit zajos ovációval fogadtak. Márk Endre meleg

szavai után Wessprény Zoltán letette az esküt s azután a következő beszédet mondotta:

A főispán beszéde.

Tekintetes Törvényhatósági Bizottsági Mélyen tisztelt közönség!

Amikor esküm elhárzása után immár másodjában foglalom el a nagy történelmi multu ősi városnak főispáni székét, bizonyos elfogódus szállja meg lelkemet!

Emlékombe tolul a tizenegy esztendővel ezelőt ebben a teremben lefolyt első installációmnak melegsége, az a megnyilvánult szeretet, bizalom, ragaszkodás, amellyel engem akkor, mint e város törvényhatóságánál új embert — mint a letitnt utolsó abszolútisztikus kurzus után első alkotmányos főispánt fogadtak. Ennek kitörülhetetlen kedve emléke halálomig kísérik fog.

Jó emlékszem hogy első beköszöntő beszédben többek között ezeket mondtam: „főispáni állásomat azon erős elhatározással foglalom el, hogy szerény tehetségemet, tudásomat, akarat erőmet es egész lelkesedésemet állásomnak szentelve mindent el fogok követni arra nézve, hogy azt a bizalmat mellyel engem a legmagasabb királyi kegy kitüntették, azt a rokonszenvet, szeretet, ragaszkodást, amelyet nekem mint új embernek előlegezni kegyesek: jóakaratu törekvéseimmel valamely mértékben legalább kiérdemelhessem.

Ezt a nyilatkozatomat — tekintetes közgyűlés — mint visszatérő főispánjuk most itt önepélyesen megújítom.

Tekintetes törvényhatósági bizottsági Ur! mint jó sárvizista ember azt a hitet vallom, hogy az ember sorsát az életnek minden viszonylatában az Isteni Gondviselés vezeti, irányítja.

Az Isteni Gondviselés rendelkezésének tekintem tehát azt is, hogy eme díszes, de különösen a mai viszonyok között terhes s nagyon felelősség teljes állásra, amelyre — pedig Isten a tanú! — nem ajánlkozhat, ne törekedjem — az új kormány bizalmából, Felsőcségy királyiunk közgyűlésből visszahívattam.

Ez a vallásos hitem adott nekem erőt és bátorságot arra, hogy eröm fogyatékosságának tudatában is ezt a megüszteő megbízást elvállaljam.

De megerősített engem ezen elhatározásomban az is, hogy egy tartón, miszerint ebben a ver zivatáros időben mindenkinnek helyt kell állania ott, ahová őt a legfelsőbb akarat rendel, parancsolni jónak látja.

Továbbá egyéni ércelem, politikai felfogásom is azt diktálja nekem, hogy a legszentebb férfiúi kötelesség a legmagasabb feladat, de dicőség is szeretettel hazánkban demokratikus átalakulása nagy munkájában, vezető helyen részt vehetni, ha erre alkalom nyújtatik.

Az ország demokratikus átalakulásával kapcsolatos kormány programról — szólván, azt hiszem tek. Közgyűlés, hogy elegendő, ha én most e tekintetben röviden csak annyit jelentek ki, hogy szívből, lélekkel, egész meggyőződéseimből híve vagyok annak az irányzatnak annak a programnak melyet a mai alkotmányos demokratikus kormány zászlójára tűzött: ezt különben talán felesleges kijelentem is, mert hiszen ha ez nem így volna nem is lehetnék a mai kormányznak itteni csponense. Azt pedig megint úgy vélem, hogy nem kívánják most itt tőlem, hogy én sokkal erőteljesebb szavakkal fejtegysem, részletezzem azt a demokratikus szociális programot, amelyet a miniszterelnök ur a kormány nevében a parancsot előtt oly gyönyörűen kifejtett, amit megcéljában úgy is jól ismernek.

Ami továbbá a törvényhatóság kormányzatában követendő irányelveimre vonatkozó programomat illeti en tek. törvényhatósági bizottság megint úgy gondolom, hogy egy nagy szabású részletes program eladástól szüntén fel mentem ki ereztetnem magamnak, mert hiszen nem vagyok új ember önk előtt, s ha — bár nem vagyok is városunk szülőltje, de itt áltem le a város közelében — újságomat, egész férfi koromat, elégge osmernem tehát e városnak dolgait, kívánságait, törekvéseit és mint e városnak csak néhány négy éven át volt főispánja, nek négy éven át volt főispánja, tevékeny részt is vettem legfontosabb ügyeinek intézésében.

Múltamból, társadalmi szereplésemből s volt főispáni működéseimből ésmérhetnek s ösmernek is önk engem es így tulajdonképen elegendő volna legalább én így vélem — ha csak annyit jelentenék is ki hogy programom lesz jövőben is a multam s hogy így törekvésim lesz a jövőben is az, hogy hazámnak s közeliből a kormányzatokra bizott két törvényhatóságnak eladó munkásságommal javára, hasznára lehessenek!

Még is tek. Közgyűlést ki akarok egy pár — városunkra nagy fontosságú nagyon existenciális ügyet emelni, amelyre kíváló súlyt helyezni kívánok.

Legelső ezek között a város vagyoni ügyeinek rendezése, a fennforgó bajokon való lehető segítség.

E tekintetben irányzatom az, hogy jövőben minden elkerülhető, hasznos beruházást nem kepez, nem mulasztatlanul szükséges, tehát felesleges kiadástól óvakodjunk a szükségletek fedezésére pedig pedig a négl-yvőkön kívül új bevételi forrásokat keressünk és találjunk.

Második helyem áll előttem városunknak viz ellátási ügye.

Ma megváltom e tekintetben még nem bővebb tájékozottsággal arra nézve, hogy e kérdésről hol a helyzet: csak azt tudom, azt tapasztaltam s láttem-nyomon hallottam is az elégedetlenséget, a panaszkodást, hogy e körül is olyan baj van, amelyen az annyira fontos közegészségügyi érdekből is eselkedni eladrendű feladat. Igyekezzek fogok e kérdésben is lehető ösmerelet szerezni s közreműködni abban, hogy ez a fontosaságu kérdés s kielégítő megoldást találjon.

Programomban veszem a városi burkolás kérdésének előbbvitálát, a vasuti közlekedési viszonyok javítását, amennyire ezeket közbenjárásommal, befolyásommal előmozdítani tudom.

Gondot kívánok fordítani a közlelméleti viszonyok javítására is amely kérdés annyit keserűséget okozott a város közönségének.

E tekintetben különben engem bizakodó hit tölt el, bizakodás, hogy Istennek hála adások a kielégítő országos terems betakarítása után nem lesz majd hiány búzában, kenyérből s holmi kukorica vagy egyéb keveréknek nem lesz szükség s a sok keserves gond után jobb időket élünk. Igaz — a megpróbáltatásoknak még nincsen vége, még tart a háborúnak minden szörnyűsége, de mégis úgy érezhetjük, úgy szeretjük hitni, hogy vizez hudseregünknek fokozódó sok fényes győzlima, anikról olvasunk még is csak közelebb hoz mennünk ez áldados békehoz, kielégítő, megnyugtató befejezéséhez, a világ renditő háborúskodásnak. Isten engedje, hogy úgy legyen!

Általánosagban szólván perig legyenek meggyőződve, hogy minden egyéb fontos városi ügyben is kezemet a város közönsége jogos kívánságainak útforón tartom s igrkezzek fogok, tehetségemmel, munkáimmal s tel. törvényhatóságnak segítségére emni minden e városi közlekedésről érintő ügyben. A főispáni állásnak személyesemmel történt betöltésével kapcsolatban méltóztassanak megengedni, hogy röviden egy pár szóval szerény megjegyzést tessek a tek. törvényhatóságnak a legközelebbi időben kifejezett azon kívánságra es törekvésére, hogy a városi főispáni állás a vármegyei főispáni állástól külön választassák s Debrecen sz. kir. város körén önálló főispánt kapjon.

Engem tek. törvényhatóság őszinte is megváltom a törvényhatósági bizottság nevében ez ügyben a kormányhoz tett feltéjesztésnek az az indoklása, hogy egy kizárólag a város élén álló főispán a város érdekeit jobban tudja képviselni es előmozdítani, s hogy ebből az indokból a város egész közönségének általános régi óhaja a Hajduvármegyei való különválás nem érintett egészen kellemsen. Mert hiszen ebből en is azt következtethettem, hogy akkor én, mint volt főispánjuk akár elődeim, nem viseltek előgge lelkükön Debrecen városnak ügyeit.

En tisztelt közgyűlés, két érdemes volt főispán mellett voltam ifjú koromban hazumósabb ideig titkár s közel négy éven át s közelebb múltban főispánjuk is voltam. Mindezekből az idekből jó lelekkel állithatom, azt tapasztaltam, hogy a főispánok munkájainak 8-10-ed részét Debrecen sz. kir. város ügyeinek intézésé köti le es en sobasem tapasztaltam, hogy a kettős főispánsághól a városnak valami hátránya származott volna s ha a város ügyei, esetleg nem mentek volna talán úgy, mint a vármegyei, bár erről nekem tudomásom nincsen, azt nem a kettős főispánság rovására lehet es kell ítni!

Megnyugtanni kívánom eről fogva a tekintetes törvényhatóságot, hogy én minden tekintetben igrkezzek fogok, hogy a kettős főispánság határyat velem szemben ne érezzek.

Ezek után kevés mondani valóm van már nekem tek. törvényhatósági bizottság, közgyűlés, csak még azt akarom kijelenteni, hogy politikáim lesz jövőben is a k'kességes együtt működés munkálása, ahol kell a kongesztelés, a jognak, törvénynek es igazságnak alkalmazása s általmozatása minden teren!

Ajtom a jövőben is nyitva áll mindenki előtt, nem lesz az a panasz az a kérelem, az s tanács, származták az nagytól vagy kicsinytől, amely nálam jóakaratu meghallgatásra s lehető orvoslásra nem találja.

E perctől kezdve két törvényhatóságomé akarok semmi lenni egészen.

Adj az Isten áldását az én becsületes törekvéseimre!

Kérem minthya:akat, ajándékozniak meg engem a jövőben is bizalmukkal s támogatással támogatásom megoldásában!

A nagy tetszést keltő beszéd után dr. Baltasdr Dezső püspök nyitotta meg az üdvözlések sorát. A nagyhatású beszéd így szólt:

Dr. Baltasdr püspök üdvözlő beszéde.

Méltóságos Főispán Ur! A város, tana s megbízása folytán nekem jutott a szereps, hogy Méltóságodat főispáni díszes állásnak másodsor történt elfoglalása alkalmából Debrecen sz. kir. város törvényhatósága nevében üdvözöljem Hajduog vagyok — hogy minden politikai tekintetből elvonatkozva általános, egységes es lenedesefteljes örömmel lehettek tolmácsa; a mely örömet a ma-

zarátként kegyeletessé is szentel az a körülmény, hogy balesünk egy város falai közt...

Örömtől alapja a Méltóságod egyénisége a maga lebilincselő kegyességével s azzal a jószággal, amely meg nyugodalma vonulása idején...

Ézt az örömt nem szállítja alá az a körülmény sem, hogy a törvényhatóságnak nem minden tényezője szerencsés az újabb inaururált...

A Méltóságodtól való békés együttműködés fogalmát nagy bölcseséggel és hazafias lelkiismeretességgel nyitotta meg törvényhatóságunknak az a határozata, amellyel az új kormányt üdvözölte...

Méltóságos Főispán ur! Ezekben a főkérdésekben az egész törvényhatóság, de egy abban a törekvésben is, amelynek bizonyosságát Méltóságod egy gazdag élet érdemeire méltó önértékeléssel...

Majd a függetlenségi párt nevében dr. Bakonyi Samu emelkedett szólásra s az alábbi lelkes hangú beszédet tartotta:

Dr. Bakonyi Samu beszéde.

A függetlenségi és 48-as párt nevében kérek szót azért, hogy a mai nap örömeinek összehangja teljes legyen. Mert unnepeink gyűlésünk harmóniájából meggyőződésünk szerint nem hiányozhatik a függetlenségi és 48-as párt érzelmeinek megnyilatkozása.

meg igazságos uralmát szerte e hazában.

Küzdelemünk emegtagadásunk és minden áldozatunk gyümölcsei immár az új idők érlelés hevében a legemesebb jutalommal bíztatnak s oly sok csalódás után ma eltét hitünk, hogy a magyar törvényhatóságok ezekben a hetekben nem pusztán személyváltozások ünnepeles megállapítására gyűlkeznek, hanem egy boldogabb, szebb szabadabb, tisztultabb közélet újateremtés munkájának útjára indulnak el.

A nagy fordulat bekövetkeztében Debrecen sz. kir. város törvényhatósága első sorban a saját régi lorró vagyunk diadalát köszönheti. Ez a legmagyarabb város első helyen állott mindenkori azok seregében, akik a nemzeti megújodásért átkarajlva annak legerősebb tényezője gyanánt, a tiszta népruralomnak az egységes magyar nemzetre beszerzési általános, egyenlő és tiszta választójog megvalósítását követelték.

Es most, hogy a rénk erőszakolt élet-halálharcban Debrecen fia legendás csodákkal irják be városunk dicsőségét az új Magyarországot, most, hogy a kiontott magyar vértengerről immár valóságga kezd emelkedni a megtört tanúságok igérete, most, hogy fenkölt lelkü ifjú királyunk s az annyiszor halálraszánt nemzetnek hűsége, mint négy vörzivatáros évszázad alatt még soha: olyan biztonsággal egymásra talál ma Debrecen közönségének is hangos örömpongással kell hirdetnie, hogy új korszak áldáshozó hajnalát akarja üdvözölni.

Es ezt a nagy országos örömet csak fokozhatja a mi felkünkben az a másik érzésünk, a mely személyi okokban gyökerezik.

Másodszor írtjuk ma be Méltóságodat főispán székbe. Első hivataloskodása alatt is pártkülönbség nélkül mindenki meggyőződhetett arról, hogy az állami ellenőrzés és felügyelet gyakorlásában Méltóságodat mindig igazságos, szelíd, és önkormányzati jogok iránti törhetetlen tisztelettel és városonk haladásának minden lehető módon való előmozdítása vezetett. A múltból merítjük tehát azt a tiszteletet, szeretetet és bizalmat, amelyet mestani székfoglalása alkalmából Méltóságodnak szívünk minden meleg vetelődő felajánlunk.

Hálásak vagyunk a kormány és király őfelsége iránt, hogy Méltóságodat nekünk visszaadta. Vezesse Méltóságod a példánló multu őst törvényhatóságot a reánkvró s talán minden eddigénél nehezebb állami és városi szociális és kulturális feladatok munkájában az új magyar történelem útján mindenkor teljes sikerrel egész hűségűvel. Mi a magunk hazafias becsületet támogatásáról minden fölünk telhető erővel biztosítjuk.

Végül a közgyűlés Kernhoffer József indítványára elhatározta, hogy az elhangzott beszédeklet jegyzőkönyvben örökíti meg s táviratilag üdvözli a miniszterelnököt és befügymintisziert.

A városi tisztikar tisztelegése.

A közgyűlés után a polgármester szobájában a városi tisztikara Márk Endre udvtan., polgármester vezetésével tisztelegett az új főispánnal. A polgármester a következő beszédet intézte a főispánhoz:

Méltóságos Főispán ur! Igen tisztelt uram!

Méltóságos megengedni, hogy a hivatalosan megállapított programtól előzőleg Méltóságod elő vezessék Debrecen város tanácsának és tisztikarának küldöttségét, mintán a tanács és tisztikar valamennyi tagja szükségét érezte annak, hogy Méltóságod iránti érzéit mélyesges tiszteletünk, őszinte szeretetünk és ragaszkodásának kifejezést adhassunk abban az órában, melyben Méltóságodnak díszes méltóságába való beiktatása méltó ünnepek keretei közt megtörtént.

Városonk tanácsát és tisztikarát, melynek több tagja szerencsés volt a multban Méltóságoddal s kezédekü működésével együttműködött, minden előkben az a meggyőződés vezette felkészenésében, hogy ha van egy ember, akt Hajduböszörmény és Debrecen város kettős teendőit együtt láthatja, el s a két főispánság ügyeit közmegegyezésre együttesen intézheti, ugy az csak Méltóságod lehet, ha erre a nagy feladatra vállalkozik.

Igaz öröm öszinte érzései közt értesültünk arról, hogy Méltóságod készen nyilatkozott a megyei és városi közös kormányzás intézésére, miután Méltóságod volt négy éves főispáni működésének multja jövendő munkatervének beszedés programját nyújtja s bennünket minden irányban megnyugtatta a za tudat, hogy városunk ügyei, melyeknek helyes uton való intézése a mi legfőbb vágyunkat képezi, — a legjobb kezébe van látvéva. Ehhez a jövendőbeli munkához tiszteletünk, nagyrabecsülésünk s szeretetünk ismételt nyilvánítása mellett, ajánlunk fel a tanács és tisztikar minden tagja tehetségének, szorgalmának legjavait s legjobb szándékait, kissé Méltóságodat, — hogy bár ne hagyja azo nélkül az esetleges mulasztásokat és hűtessen, ahol erre ok kínálkozik — de

egyfőként terjessze ki rénk jóindulatát, támogatását, atyai szeretetét.

A városi tanács és tisztikar összesége nevében a kérésű üdvözlet Méltóságodat, mint Debrecen sz. kir. város beiktatott főispánját az ősi város ügyének új kormányzóját.

A főispán az üdvözölő szavakra így válaszolt:

Méltóságos Polgármester ur! Igen tisztelt uram!

Előre köszönettel annak, hogy én a multban szokásos küldöttség fogadásának esetleges mellőzésére, nem saját kényelmi szempontjaimból gondoltam, egyáltalán nem zárkózva el az elől, hogy az engemet üdvözölő akarok megkeressék és találják az üdvözlésre az utat és módot, de megis úgy gondolkodva, hogy a mai komoly idők komoly hangulatával nem egyeztethető össze a zajosabb ünnepelés vigsgás hangja, de meg mindenkinnek érdeke, hogy takaróskodjak az idővel, az alkalommal örömmel látom magam körül a város és tisztikar tagjait, szivesen véve üdvözlötöknek tolmácsolását, Méltóságod által.

Nagyon sokakkal a jelenlévők közül már a multban, négy éves főispánságom alatt együttmunkálkodtam a város jól felégett érdekében, de jelenlegi taracs és tisztikar munkásságát is figyelemmel kísérem és méltányoltam nyugodalomban vonuláson óta is. A tapasztaltakra hivatkozással, alig hiszem, hogy olyan helyzet álljon elő, amikor büntetnem kellene a két törvényhatóság bármelyikénél is. Egyébként pedig, aki engemet ismer, meg van győződve — úgy hiszem, — arról, hogy mint a multban, ugy a jövőben is szeretettel fogom támogatni a tanács és tisztikar minden egyes tagjának törekvéseit és jószándékait.

Köszönetet mondva a szives üdvözölő szavakért, szeretettel üdvözölöm én is önéket, mint munkatársaimat, élükön a Polgármester urat.

A vármegyei installáció után Hajduböszörmény város tizennégy tagu küldöttsége kereste fel Weszprémy Zoltán főispánt, hogy mint városuk szülöttje előtt tolmácsolja azon örömet, melyet a hajduböszörményieknek az ő főispáni kinevezése okozott.

A küldöttség nevében Marjay Péter ref. lelkész meleg szavakkal üdvözölte az új főispánt, kiben városuk büszkeségét látják s kinek atyai jóindulatától sokat remélnék.

Kéri, hogy ha az ő helyi bajokkal, panaszaikkal hozzá fordulnak, fogadják szeretettel az ő kérésüket és mint a multban, ugy a jövőben is kegyeskedjék azokat orvosolni.

Igéri, hogy ha bármily nehézségekkel kell is esetleg a mai nehéz időkben ily felelősségteljes állásban megküzdnie, Hajduböszörmény város polgársága pártkülönbség nélkül fog Weszprémy Zoltán mellett kitartani s szülővárosának közönségére az új főispán mindenkor számíthat.

Weszprémy főispán meghatottan a következő szavakkal válaszolt:

Nincs talán küldöttség, amelynek megjelenése annyira meghatná lelkemet, mint mikor szülővárosomnak küldöttsége tisztelet meg megjelenésével!

Bölcsőm ott ringott, ahonnan önk most engem felkerestek, ott tanultam meg beszélni, ott tanultam meg az írást, olvasást s ott végeztem gimnázium tanulmányaim egyrészt. Abban a korban aktam tehát ott, mikor a legfogékonyabb az emberi lélek. Onnan hoztam későbbi pályafutásomra a magyar érzést, a törhetetlen hazaszeretetet.

Lgyenek meggyőződve, hogy az által az erős fiai ragaszkodással gondolok mindig Hajduböszörmény városra, mint a csiljen ragaszkodással tölttem el egykor onnan.

Fogadják azt az ígéretet, hogy a mi az én körömben megadatik, ezt én szülővárosomért megtenni mindenkor kedves kötelességemnek tartom.

Fogadják az én hűségű kézzserítéstomat s vigyák haza hajdútestvéreimnek legszivesebb üdvözlöttemet s ragaszkodásukért hálás köszönetemet!

Színház.

Berky Lili és Gózon Gyula vendégjátéka. Ma kezdik meg az Apollóban Berky Lili, Gózon Gyula, K. Balogh Böske és Kovács Andor fővárosi művészek vendégjátékukat. Ma, pénteken és holnap, szombaton egy-egy előadás lesz esti fél kilenc órai kezdettel. Vasárnap három előadást tartanak. Délután 5 órakor és 7 órakor mérséketen emelt helyárakkal, este fél kilenckor emelt helyárakkal. Jegy az összes előadásokra előre váltthatók.

A 9 uja ember. Minden idők legizgatmasabb detektívdramája körül ma, pénteken bemutatásra az Urániában; a sorozat második drámája ez, melyben a legzseniálisabb kalandor, második kalandóját látjuk. Zseniális trükkök. Pazar meglepetések. A műsor másik slágere egy négyfelvonásos bohózat „A Mozibandi” gondoskodik közönségünk jó kedvéért. Jegyelővétel reggel 9 órától.

Nagy zenekar-kíséret az Urániában a 9 óras előadásán.

A „Halál Osztaga.”

Az orosz nő-katonák.

Torgovajában, Pétervárott, egy szürke ház előtt fiatal katoná áll, állig fegyverben. Őrszem, uniformisban, csupasz és leányos arca van a katonának, akiről meg is lehet állapítani, hogy valóban gyöngébb nemhez tartozik, a Halál osztagának tagja s ez az osztag kizárólag nőkből áll. A nők, akik a kosztümöt katonaruhával cserélték fel, nem idősebbek 18—24 esztendőnél. A férfiakhoz hasonlóan, ők is részt akarnak venni a háború veszedelmeiben.

A Birsejiva Vjedomosti egyik munkatársának — mint lapjában írja — sikerült bepillantania a rejtelmes szürke ház afiai közé: Impresszióiról a következőkben ad számot:

— Az őrszem egy kis homokos tőre vezetett, ahol az osztag tagjait szerény munka közben találtam. Intelligensek ezek a nők. Egy részük egyetemi hallgatónőkből, másrésztük ápolónőkből rekrutálódott. Nemcsak orosz nők: lett, észt, zsidó, sőt angol nők is sorakoznak az osztagban. Botskareva asszony vezényszavait már messziről lehet hallani. Botskareva asszony, aki altiszt uniformist hord csak, lelke Halál osztagának. Haditapasztalatait most itt érvényesíti. Ő tudniillik már valóban volt kinn a fronton, kétszer meg is sebesült s mellén két Szentgyörgy-kereszt ékeskedik.

Spártai módszer szerint tanulják ki itt a nők a haditudományt. Az osztag tagjainak a kaszárnyában kell lakniok. A gárda kaszárnyájából kapják a kosztot, ami bizonyára kevésbé fűszeres, mint amióhöz a hölgyek hozzászoktak. Az asztalnál nyoma sincs a feszte len hangulatnak. Ha itt-ott felcsendül egy kacaj, Botskareva asszony intó szava azo al felharsan: „Csend legyen! Nem vagyunk házárbani!” És nyomban komolyra változnak az arcok.

Valamennyi nő-katona falócán alszik s vékony daróctakaróval takarózik. Matrácok nincsenek, hiszen ez elpuhulásra vezetne. Reggel öt óraker kezdődik a munka. Nincs pihe-nés, nincs szünet . . . Szabadságlevelek nem adatnak. Aki mégis elhagyja a kaszárnyát, bizonyos, hogy hivatalos uton jár. Célruhát soha sem szabad ölteniök.

A Halál osztagának létszáma 250 „ember” Nem vosznak fel többet, noha jelentkező rengeteg akad.

— Nekünk nincs tartalomra szükségünk, — mondotta egy utágrónak Botskareva asszony — mi meghalni megyünk a frontra. Másoknak most már szabad ohatározásuktól függ, követnek-e bennünket.

Minden héten egyszer megjelenik a borbély a katonák között.

— Egyes számú gépi — kommandiroz Botskareva asszony. — Aki ellenszegül, lépjen elő!

Néhányan, akiknek haja nem lett egészen rövid, előlépnek.

— Szégyeljétek magatokat! — rivált rájuk Botskareva asszony. — Gyalázatos kokettéria, amit műveltek.

A Halál osztaga július elején már elindult a frontra. Még semmi hír róluk.

Ujdonságok.

Kinevezés. Wessprény Zoltán főispán a tegnap tartott rendkívüli közgyűlésen Ardó Miklós városi mérnököt tb. főmérnökké nevezte ki.

Dr. Pethő Pál — tb. rendőrkapitány. Wessprény Zoltán főispán a tegnap tartott rendkívüli városi közgyűlésen dr. Pethő Pál rendőrfogalmazót tiszteletbeli rendőrkapitánnyá nevezte ki. Dr. Pethő Pál a rendőrtisztviselőnek agilis, képzett tagja, aki méltán rászolgált erre a kitüntetésre.

Debreceni küldöttség Nagyváradon.

Tegnap Nagyváradon járt Debrecen küldöttsége, hogy megtekintse és tanulmányozza Nagyvárad város közlelmzésének rendszerét és módját. Ezenkívü különösen a városi étkezők berendezésének és szervezésének tanulmányozása volt a küldöttség célja. A küldöttség tagjai: *Schwarz Vilmos*, *Rostás István* főkapitány, a debreceni közlelmzési hivatal igazgatója és *Zöld József* tb. tanácsnok voltak, akik felkeresték *Lukács Ödön* polgármesterhelyettest, aki szives előzékenységgel szolgált mindenben felvilágosítással a vendégeknek. A polgármesterhelyettestel felkeresték a városi konyhakat éppen a déli időben, ahol mintegy ezer ember ebélt. Közvetlen szemlélés után győződtek meg a kitünően bevált fontos intézmény közhasznu voltáról s a helyiségben ékezők dicsérő szavai szolgáltak bizonyítással, hogy ugy a renndel, mint a felszolgálat étellekkel teljesen megvannak elégedve. A debreceni kiküldöttek teljes elismerésükkel adóztak *Lukács Ödön* polgármesterhelyettesnek a tapasztalataért. Ugyanez a bizottság pár nap múlva Szegedre megy.

32 hónap után adott életjelt. Szegedről jelentik: *Töröcsik János* még a háború kezdetén bevonult a szegedi 5. honvédegyezredhez. Jó ideig küldözgette a rózsaszínű lapokat, de aztán egyszer elmaradtak s családjába hiába kutatott utána, nem tudta meg, mi történt vele. A napokban azután 32. hónap elmúltával egyszerre két levél is jött *Töröcsik*-től. Mindkettőben azt írja, hogy orosz fogságban van s felesége iránt érdeklődik. Felesége most levette a gyászruhát.

Debrecen nem élelmiszerfogyasztó központ. Az Országos Közlelmzési Hivatal, hogy az élelmiszerek elosztását megkönnyítse, az országot öt élelmzési kerületre osztja. A legnagyobb kerület az erdélyi lesz *Kolozsvár* központtal, a Dunántulnak *Győr*, a Felvidéknek *Pozsony*, a Tiszántulnak *Nagyvárad*, az Alföldnek pedig *Budapest* lesz a centruma. A vidéki kerületek vezetőit legközelebb kinevezik. A kormány most magáévá tette a hivatal tervezetét.

A szökött katona kétszeres gyilkossága. Karánsebesről kettős gyilkosságot jelentenek. Herack Zakariás másfél hónappal ezelőtt megszökött ezredétől és beállított házába, Ujszopotra. Otthon anyját találta egyedül. Megkérdezte, hol van a felesége, mire az öregasszony így felelt:

— Hál hol lenne? A munkánál.

Herackot e kurta válasz annyira felbőszítette, hogy fegyverét az anyjára emelte és tüzelt. A szerencsétlen nyomban meghalt. Herack erre elmenekült az ujszoporti erdőbe, ahol *Mészáros Mihály* csendőrorvezetőnek sikerült rátalálnia. A gyilkos öt lélötte. Azóta egy főhadnagy vezetésével harminc ember keresi az erdőben, de eddig még nem tudták kézrekeríteni.

Öngyilkos banktisztviselő. Székesfehérvárról jelenti tudósítónk: *Balogh Jenő*, az itteni Általános Bank és Takarékpénztár 23 esztendősi tisztviselője, tartalékos honvédszázados, lakásán fölakasztotta magát s mire észrevették, meghalt. Az öngyilkos fiatalember a harctéren idegsokkot kapott s mint rokkantat obcósatták a katonaságtól. Levelet nem hagyott hátra. Tettét valószínűen betegsége miatt követte el.

Vizbefuult urilasszony. Kaseáról írják: *Tronk Béla* hernádabüdi református lelkész huazonkét éves felesége egy társasággal a Hernádban fürdött. Egyszerre csak az ár elragadta a lelkésznet és egy tizenkét éves kis leányt. A társaságban volt *Szilva János* tizenhét éves fiu, aki a fuldokló segítőgőre sietett. Utána uszott a kis leánynak, akit sikerült is kimentenie, majd *Trenkné* után vetette magát. El is érte az asszonyt, de már nem bírta megmen-

teni. A papné elmerült és holttestét még aznap kifogták.

A szárszám bejelentő lapok a debreceni kamarához megérkeztek s ott az érdekeltek átvehetik, illetve levéllileg kérhetik.

Az izr. hitközségi tagok figyelmébe! A Deák Ferenc-utcai templomban az istentiszteletek — további intézkedésig — a következő időben tartanak: péntek este 8 óraker, szombat reggel 7 óraker és délelőtt fél 11 óraker, szombat d. u. 5 óraker, szombaton — *Tiseohbeov* előestéjén 9 óraker, Hétköznapokon reggel háromnegyed 7 óraker és este egy-negyed 9 óraker.

Száznycolc éves korában halt meg Ujvidéken — mint onnan jelentik — meghal a minap száznycolc éves korában *Eckfeld Herman* nyugalmazott tisztviselő. Mindvégig megőrizte munkaképességét s még néhány nappal ezelőtt is rendesen végezte dolgát az izraelita hitközségnél, mely hivatalt adott számára *Hosszu* életét mértékletes életmódjának tulajdonította.

Temetés pap nélkül. Szegedről jelentik: *Hanzel József*, a szegedi szociáldemokrata párt gondnoka elhunyt s kikötötte végrendeletében, hogy pap nélkül temessék el. A szociáldemokrata párt teljesítette az elhunyt végső kívánságát és papi segédlet nélkül helyezték örök nyugalomra a párt gondnokát. A sirnát a párt tagja mondott bucsuztatót.

Antalfy kölcsön könyvtára nyitva az üzleti órák alatt, beiratkozni állandóan.

Ügyes, gyakorlott elárusítónök felvetnek *Halmágyi* divatruházában.

Somossy László cég, *Hajdúvármegye* szállítója. A *Debreceni Házilpar* gyönyörű készítményeinek kizárólagos raktára. Blousok, ruhák, párnák, kizitáskák, stb., stb. Tekintse meg a kirakatot.

Ügyes varróleányok felvétetnek *Halmágyi* divatruháüzletében.

Herczeg, Tüz a pusztában 4.50, *Ferenczy A* *Nirvána* felé I—II. 10.—, *Szomaházy: Páratlan szerdák* 4.—, *Antalfynál, Szt. Anna-u.* 13.

Halálozások.

Gyászjelentés. Mélyszéges fájdalomtól megtörve tudatjuk, hogy felejtetetlen jó férjem, szerető édes apánk, vónk, sógorunk, nagybácsink és jó rokonunk **Kengyel József** máv. vonatfűkező, vizsgálo kulauz, áldásos életének 34-ik, boldog házasságának 11-ik évében folyó hó 25-én, d. e. 11 óraker, szolgálati teljesítése közben tragikusan elhunyt. Kedves halottunk földi részelt folyó hó 27-én, pénteken d. u. 3 óraker fogjuk az Erzsébet-utca 28. számú gyászháznál tartandó ima után, a Várad-utcai temetőben végső nyugalomra helyezni. Aldás és béka potairai Bánatos neje özv. *Kengyel Józsefné* Köszegi *Juliana*. Gyermekei: *Józsefka*, *Lajos*, *Sándor*, *Dezsőke*. — Apósá és anyósá: *Köszegi Lajos* és neje *Biró Eszti*ke. Testvérel és sógorága: *Kengyel Sándor* és neje gyermekekkel, *Kengyel Mária* férjével *Szabó Józseffel* és gyermekekkel, *Kengyel Lajos*, *Kengyel Julianna* férjével *Kovács Péterrel* és gyermekekkel, *Köszegi Lajos* és neje *Szilágyi Mária* és gyermekekkel, *Köszegi István* és neje *Faragó Lidia* és gyermekekkel, *Köszegi Eszter* özv. *Faragó Lászlóné* és gyermekekkel, *Kartársai*, *Jóbarátai*, *közeli és távoli rokonok* nevében is. A temetést *Danko* temetkezési intézet rendel.

Halálozás. Vettük a következő gyászjelentést. Mély fájdalommal tudatjuk, hogy szeretett jó testvér nőnem, sógorónk, nagynök és kedves rokonunk néhai özv. **Orosz Józsefné** született **Nagy Zsuzsánna**, életének 36-ik, bus czvegységének 40-ik évében hosszas gyenélkedés, de különösen 4 heti súlyos szenvedés után 1917. július 26-án, éjjeli 1 óraker csendesen elhunyt. Istamban boldogult halottunk földi részelt 1917. július hó 27-én, pénteken délután 5 óraker fogjuk a *Maróthy György-utca* 32-ik számú házunktól a ref. egyház szertartása szerint, a háznál tartandó imádság után a *Hatvan-utcai* temetőben örök nyugalomra helyezni. Végtilszesség tételére rokonainkat, barátainkat, jó ismerőseinket fájdalommal szívevel meghívjuk. Debrecen, 1917. július 26-án. Aldás és béka drága joraira. Gyászolják egyetlen testvére: polg. *Nagy József* nejevel *Öri Zsuzsánnával* és gyermekekkel. Mint az elhunyt unokahugai: *Nagy Zsuzsika* férjével polg. *Kiss Andrussal* és gyermekekkel *Zsuzsika*, *Nagy Eszti*ke férjével polg. *Csáti Józseffel* (harctéren) és gyermekeivel, *Nagy Juliska* férjével polg. *Helmeczi Józseffel* (harctéren) és gyermekeivel és *Nagy Eszti*ke. Számos közeli és távoli rokonok nevében is. A temetést *Csurka „Kegyelet”* temetkezési intézet, *Kossuth-utca* 8. szám. rendel.

Tisztelettel értesítem a n. é. közönséget, hogy a Magyar-világ kávéházat a mai napon átvettem. Az ujjoman szervezett társulat Zsoldos Sándor komikus vezetésével

„Modern kabaré”

keretében ma este fél 9 órai kezdettel lesz. Csuplák, táncok, bohózatok. Minden este Előadás! Belepti díj nincs. A n. é. közönség szíves támogatását kéri:

Farkas Arnold, tulajdosos.

Hirdetmény

Az Ávasi erdőipar részvénytársaság V-ik évi rendes közgyűlést

1. évi augusztus hó 7-én, d. e. fél 3 órakor Debrecenben, Ferenc József-ut 22. sz. üzleti helyiségében tartja, melyre a t. részvényesek ezennel meghívattak.

Tárgysorozat:

- 1. Az 1916-17. üzletévről szóló igazgatósági és felügyelő-bizottsági jelentések.
2. Mérleg és eredmény-számla megállapítása.
3. Határozat a felmentvény megadása tekintetében.
4. 3 igazgatósági tag választása 3 évre.
5. 3 felügyelő-bizottsági tag választása 3 évre. Debrecen, 1917. július 26.

Ávasi erdőipar r.-t. igazgatósága.

A mérleg és jelentések a mai naptól kezdve a vállalat üzleti helyiségében megtekinthetők.

A közgyűlésen csak oly részvényes gyakorolhat szavazati jogot, ki részvényét a közgyűlés előtt legalább 3 nappal a Debreczeni Első Takarékpénztárnál letette.

Mérleg. Vagyom: Iparvasút 394,000 K. Berendezés 26,584 K 10 f. Erdő 55,000 K. Beruházás 1200 K. Adóssok 49,573 K 38 f. Tűzfű 153,620 K 27 f. Veszteség 22,841 K 25 f. Együtt 702,819 K. Teher: Részvénytőke 50,000 K. Hitelezők 652,819 K Együtt 702,819 K.

Eredmény. Veszteség: Adó 6 silletek 1125 K 33 f. Fizetések 9200 K. Mult évről áthozott veszteség 22,371 K 27 f. Együtt 32,96 K 60 f. Nyereség: Tűzifa számlán 9855 K 35 f. Mult évi veszteség áthozat 22,371 K 27 f. F. évi veszteség 469 K 98 f. Együtt 22,606.00 K.

Hirdetés.

A Zita Királyné alapítvány felügyelő bizottsága pályázatot hirdet egy debreceni illetőségű öt éves kort elért fiú részére. Az alapítványra a felveendő fiú felneveltetése és iskolázatása, 18 egymásutáni évben tart, tehát mindaddig, míg az alapítványt elnyerő fiú egyetem, műegyetemi, vagy más főiskolai, katonai, területi, gazdasági, kereskedelmi, vagy ipari kiképzetése után a biztos megélhetés eszközeinek megszerzésével a magyarrá azát szolgálhatja.

A pályázati kérvény alantírt okmányokkal 1917. évi augusztus 25-ik napjának dél 12 órájáig Debreczen város polgármesteri hivatalához adandó be.

Csatolandók:

- 1. az 5 éves kort igazoló születési okmány.
2. a debreceni illetőséget igazoló okmány.
3. a fiú árvaságát bizonyító okmány.
Megjegyeztetiki hogy ezutal kizárólag -- hadjárva návázhat.
4. Vagyontalansági bizonyítvány.
5. Hatósági orvosi bizonyítvány arról, hogy a fiú ép elméjű, ép testű, semmiféle szervi baja nincs és nem terhelt.

A pályázatban bármely vallásbeli fiú részt vehet.

Az alapítványt elnyerő fiú minden szeptember, december, március és június 1-én kapja Debreczen város pénztárából -- mint az alapítvány kezelőjétől -- a következő összegek egyenlegdróságát:

5-6 éves korában iskoláztatása előtt 1 éven át 100 koronát.

6-10 éves korában az elemi iskolában töltött 4 év alatt évenként 200 koronát.

10-14 éves korában az alsó középiskolában, vagy az ennek megfelelő ipari, kereskedelmi, vagy gazdasági iskolában töltött 4 év alatt évenként 400 koronát.

14-18 éves korában a felső középiskolában, vagy az ennek megfelelő ipari, kereskedelmi, vagy gazdasági iskolában, vagy tanítóképezdén töltött 4 év alatt évenként 600 koronát.

18-23 éves korában az egyetemen, műegyetemen, vagy más főiskolán, illetve tanítóképezdén töltött évek és az egyévi önkéntességi év alatt legfeljebb azonban 5 éven keresztül évenként 800 koronát.

Ha az alapítványt élvező fiú gyárja bejegyzésével az alsó vagy felső középiskola elvégzése után a katonai pályára lépne s a katonai intézetekben ingyenes vagy félingyenes helyet kapna, a felügyelő-bizottság a felsorolt ösztöndíjakat az alapítólevél rendelkezése szerint lejjebb szállíthatja, azonban köteles az alapítványt élvező fiút a járandóságok felé ek bir tokában meghagyni.

Kelt Debreczenben, 1917. évi július hó 23.

Felügyelő-bizottság.

Hirdetmény.

Az Ávas szatmári gőzfűrészes és falepároló részvénytársaság VII-ik évi rendes közgyűlést

1. évi augusztus hó 7-én, d. e. háromnegyed 9 órakor, Debreczenben Ferenc József-ut 22. sz. üzleti helyiségében tartja, melyre a t. részvényesek ezennel meghívattak.

Tárgysorozat:

- 1. 1916-17. üzletévről szóló igazgatósági és felügyelő-bizottsági jelentések.
2. Mérleg és eredmény-számla megállapítása.
3. Határozat a felmentvény megadása tekintetében.
4. 3 felügyelő-bizottsági tag megválasztása 3 évre. Debrecen, 1917. július 26.

Ávas szatmári gőzfűrészes és falepároló r.-t. igazgatósága.

A mérleg és jelentések a mai naptól kezdve a vállalat üzleti helyiségében megtekinthetők.

A közgyűlésen csak oly részvényes gyakorolhatja szavazati jogát, ki részvényét a közgyűlés előtt legalább 3 nappal a Debreczeni Első Takarékpénztárnál letette.

Mérleg: Vagyom: Pénztár számla 93 K 12 f. Üzem-számla 64,158 K 78 f. Erdőérték és faanyag 401,697 K 43 f. Adóssok 54,084 K 23 f. Veszteség 1490 K 35 f. Együtt 521,523 K 89 f. Teher: Részvénytőke 5000 K Hitelezők 516,523 K 89 f. Együtt 521,523 K 89 f.

Eredmény: Veszteség: Üzemi költség 2164 K 62 f. Mult évi veszteség áthozat 817 K 90 f. Együtt 2982 K 72 f. Nyereség: Üzemi bevétel 1492 K 37 f. Mult évi veszteség áthozat 817 K 90 f. F. évi veszteség 672 K 45 f. Együtt 2982 K 72 f.

Apró hirdetések.

Apró hirdetések egyszeri beiktatása tíz szóig ny korona. Minden további szó tíz fillér. A vasárnapi szám részére feladott legkisebb apró hirdetés tíz szóig egy korona husz fillér. Minden további szó tízenként fillér.

Ajánlat

Fáy-crém, akácia, havasi gyopár, Schihulsky krémek -- minden illatban Grósz Nagy Ferencnél. 3122

Két butorozott szoba kiadó, esetleg konyha használattal. Széchenyi-u. 23. 1. em. 3772

Mindenféle jó karban, használt butorok olcsón beszerezhetők Piac-utca 37. Nagy András kesztyűs cég mellett. 3763

Tudok főzni, csekély fizetésért mindent dolgozok, ha 2 és fél éves leánykám velem lehet. Cim: Venedég-u. 68. 3748

Utcai butorozott szoba azonnal iadó. Varga-utca 20 3742

Készítmények bőrfinomító szerek, minden illatban Grósz Nagy Ferencnél, Arany egyszarvu gyógyszer-tár. 3120

Rézgálic szőlő perpezetéshez kapható. Glück Péterfia 76. 3764

Felügyeletért majorságha lakást ad: Horváth, Nap-u. 1. 3797

Mosást elfogadok házamnál, a házhoz is megyeek. özv Sebestyenné, Pacsirta-utca 28. 3774

Úcska újságpapír kllő számra kapható, miha készlet tart, a kiadóhivatalban.

Hadi szolgálatból szabadeágra haza érkezvén, ezidő alatt új vízvezetéki berendezéseknek elkészítését, valamint javításokat is felvállalok. Emerich Vilmos vízvezetéki és kutszivatiyu vállalata. Hatvan-utca 10. Telefon 10-12 sz. 3779

Szabászatra felelősséggel tanítok hölgyeket, mindentféle felső ruhákat. Varga 11. 3784

Uri családnál izletes ebdkoszt kihordásra kapható. Cim a kiadóhivatalban. 3780

Házakhoz ajánlkozok, vasalni, vagy más munkára. Garai-utca 24. szám. 3798

Gépolaj hengerolaj, porolaj és tavittá-zsir alkalmi olcsó árban kapható. Ertekezni Klein, Hajó-u. 4. 3790

Butorozott szoba, konyha, villanyvilágítással teljesen kión kiadó. Bercsényi-u. 29. 3802

Csésplést váilalok 8-as magánjáró kltúnó gőzgépemhez, munkát azonnal megkezdhetem. Weisberger Mihály, Széchenyi-utca 27. 3801

Kereslet

Aranyat-üzstöt, brilliánst, zálogjegyet vesz, meghívásra házhoz is elmegy Steiner Mihály, Széchenyi-utca 19. szám. 3767

A Gazdasági Takarékpénztár Részvénytársaság könyvelésben, gép es gyorsírásban jártas, jó kézírású tisztviselőt keres. 3767

A főpostán elveszett egy lapos csomag, két gombostűvel meegfuzve, benne levő új nyerselyem bloussal a megtaláló illő jutalomban részesül Darabos 40. 3769

Segédet főlvesszünk Deutsch Albert és fia, Ferenc József-ut 1. 3755

Hentes-segéd felvetetik Szalámgyar. Hatvan-u. 9. 3747

Vashordót, petroleum-ost, olajast, benzineset keres megvételre Kódy fűszerüzlet, Debrecen, Degenfeld tér. 3746

Keresek nov. 1-re három vagy négy szobás modern lakást. Cim: Sestakert -- Porozslay-ut 38. 3707

Boros hordókat vesz minden nagyságban és mennyiségben, Glück, Péterfia 76. 3799

Kérem azon kovács mestert, feleségével, ki nálem, mult héten lakás véget érdeklődött, hogy vasárnap keressem fel. Nap-utca 1. szám. alatt 3796

Egy fefaragópapot lábüzemmel keresetlek, az üdül állomáshoz, 75. gy. ezred, Debrecen. 7376

Kiszolgáló leány felvetetik. Révi ltkőgyár. Hatvan-u. 76 3782

Úres, használt boros, pálinkás hordókat veszek. bármilyen mennyiségben Csók-utca 3. 3590

Mezőgazdasági kocsis tanyára kerestetik azonnali felfogadásra. Gazdák Bankja, r.-t. Kossuth-u. 17. 3739

Munkásokat azonnal felvesz állandó munkára, magas napszámmal. Mútrágyagyár, Hatvan-u. 2. 3788

Druaaljat, ocsut, rostahulladékokat és bármilyen galambeliséget magas áron veszek. Szappanos-utca 22 3639

Jópásztor kerestetik azonnali felfogadásra. Debreceni Gazdák Bankja r.-t., Kossuth-u. 17. sz. 3787

Kávémérősbe kiszolgáló leány fölvetetik. Csapó-utca 19. 3793

Faszécsomagoló munkások felfogadtnak. Gabányi-utóda, Csapó-utca. 3800

Eladás

Sötétkék jókarban levő használt női kosztüm olcsón eladó. Hatvan-u. 1. III. udvar, földszint 37. 3771

Eladó Tompa Mihály-utca 4. sz. ház, 5 szoba, mellék helyiségek, gyümölcsös keert. Ertekezni Szotyori közlegyző helyettesel, Szent-Anna 7. 3715

Bicikli, gázcsövek, gáz lüszterek, üveg golyók, virágkosarak stb. eladók. Kossuth-u. 8., a házfelügyelőnél. 3756

Szép paradicsom van eladó. Tócskert, Margit-utca utca 8. 3773

Eladó Erzsébet-u. 89. számú háznál egy keveset használt szoba ajtó tokkal, vasrácsos ablakok és egy 3 hónapos ügyes pincsi kutya. 298

Férfi fekete ruhák, hadbavonult szabónál teljesen új eladó. Csapó-utca 47 szám. 3789

Napernyő, érős selyemből eladó. Btaloghné. Teleki-utca 22. 3781

Eladó ház, Darabos-u. 9. sz. Ertekezhetni -- Alföldi takarékpénztárnál. 3455

Eladó ház a Rösztörményi-ut 10-ik szám alatt. óriási telekkel rendelkező 13 % tiszta jövedelmű, hozó ház, tőkepenzesnek kiválóan alkalmas. Ugyanott 2 úres hordó eladó. 3635

Vizletberendezés eladó. Ertekezni Bertini cipőárúhá, Piac 31. 3791

Eladó új fehér csipke ruha és különféle használt női ruhák. Széchenyi-u. 16. 3785

Egy 7 sukkos erős vasas igasszeker ealdó 450 koronáért. Ertekezhetni Keserü Sándornál. Debrecen, Batthyányi-u. 17. 3793

Prezentált körlevélben (a „Debreczeni Ujság” nyomdájában.) Tulajdosos: THAN GYULA.